

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Iskolai terheink.

Aligha van sok bajjal küzdő egyháznak súlyosabb gondja, mint népiskoláink fenntartási terheinek miként teljesítése.

Az egész iskolaügyünk bizonytalan utakon halad. Egyetemes Konventünk, a református közoktatás-ügy legfőbb vezetője, munkájának javarészt csakugyan a közoktatásügynek szenteli és elnöksége szinte heroikus munkát végez a református iskolaügy terén mutatkozó sok nehézség elhárításában. Ámde egységes iskolapolitikát folytatni, tervszerű célkitűzések mellett, számos okból csaknem lehetetlen nálunk. Azért is, mert egész iskolaügyünk kétlaki, az állam és az egyház rendelkezései alatt; azért is, mert a tervszerű elhatározásoknak partikuláris érdekek állják útját; azért is, mert az elvi és történelmi okokon egyaránt nyugvó nemes ragaszkodás az iskolák megtartásához, meg a folyvást szaporodó tanügyi terhek viselésének súlya áthidalhatatlannak látszó ellentéteknek okaivá lesznek.

A nehézségek égetők minden fokon, még a leg-erősebb nagy iskoláinknál is. Ám ezt az égető nehézséget mégis leginkább az elemi népiskoláknál érezzük azért, mert ezek egyházközségeink csaknem mind-egyikében szinte állandóan napirenden vannak.

Mióta nemcsak a tanítói fizetések mértéke, hanem a meglévő tanítói állások ellátásához való hozzájárulás aránya sem az egyházi tényezőktől függ, azokban az egyházközségekben, amelyek igyekeznek a régi református hagyományokhoz hiven megtartani és a nemzeti közműveltség javára megállapított országos szabályok szerint megkívánt színvonalon tartani iskoláikat, az iskolafenntartási teher nagyon nagyra növekedett. Ez azonban a bajnak csak egyik fele. A másik, nem kisebb fele az, hogy a megállapított szükségleteiről való gondoskodás is olykor elháríthatatlan nehézségbe ütközik. Az egyházközség szívesen meghozná az áldozatot és magára venné a súlyos terhet is. Ámde az egyházi és iskolai adó ezen az úton sokkal magasabbra emelkedik, mint amekkorát az állami hatóságok a többi adókkal együtt behajthatóknak találnak. Igaz, hogy módunk van a magunk kezelésében bármekkora egyházi és iskolai adót megállapítani, hiveinkre kivetni sőt — ha fizetnek — beszédni is; úgyszintén vitán felüli az a jogunk, hogy az önként be nem fizetett egyházi adók hátralékát kimutathatjuk a közigazgatási hatóságnak, amely annak behajtását meg is kísérl. A tapasztalat

azonban az, hogy a nem közös kezelésben lévő adóink behajtása igen sok esetben eredménytelen.

Ha most már az egyházközség nem tudja az iskola fenntartásához szükséges adót megkapni, annak természetes következménye az egyházközség eladósodása. Ezért igyekeznek sok helyen szabadulni az iskolai terhektől, ami bizonyára az egész egyházi életnek rovására esik, — ámde ki tudná megmondani, hogy a két rossz között adott esetben melyik a még rosszabb.

A kibontakozás azonban más úton is alig lehető. A község esetleg megkísérel segítséget adni. Az e célra felvett összeget a felsőbb hatóságok — a község vagyoni védelmében, mondhatni kötelességszerűen — törlik a költségvetésből. Így egyetlen útnak kínálkozik az iskola átadása a község vagy az állam részére, de eltekintve az e téren is felmerülő sok nehézségtől, ezt egyházi részről is érthető okokból a végsőkig akadályozni kell.

Hol itt az orvosság?

Ezt a kérdést vetette fel a Zsinat tagjaiból álló és külön e célra összehívott értekezleten a Zsinat egyik tagja. Ő maga is részletesen kifejtette a helyzet számos nehézségét és a fennálló bonyodalmakat. Azok is, akik a kérdéshez hozzászóltak, sok komoly és megszívlelendő gondolatot hoztak elő. Nagy megilletődéssel és sok tanulsággal hallgattuk a mostanában hazatért területen lévő református egyházak egyik vezéralakjának nagyszerű fejtegetéseit az idegen uralom alatt szerzett tapasztalatokból bölcsen vont tanulságokról. Felemelő volt püspökünknek egészen magas nézőpontokra emelkedett és általános orvoslást sürgető útmutatása. Jól esett hallani magas állami méltóságot betöltő tagtársunk részéről a biztató szót a megoldás lehetőségére. Bizonyos, hogy az értekezlet nem volt hiábavaló, az a délután nem haszon nélkül telt el.

A megállapodás memorandum készítése és illetékes tényezők útján útnak indítása. Ez is fog eredményt hozni. De egy komoly eredmény máris van: A mindenki előtt ismert, mindenkítől panaszott bajok orvoslásának lehetőségei felől tanakodnak mindazok, akik az értekezleten résztvettek. Száz okos ember töpreng és keresi a megoldás lehetőségét. Száz okos ember majd csak kihoz valamit abból a kútból, amelynek mélységére az értekezlet kezdeményezője ráirányította a figyelmet.

Szentpéteri Kun Béla.

Tanulságok a debreceni Kollégium nevelési rendszeréből

(Folytatás és vége.)

A dohányzást nem erkölcsi szempontokból, hanem tüzendészeti és egészségügyi okokból tiltották. A zsúpfedeles házu Debrecenben nagy veszedelmekkel járt a pipázás. Amely diák tehát nem eléggé elővigyázatos, továbbá a lakoszobákban, a hallgatótermekben és a diákkunyhókban pipál, vagy éppen égő pipával megyen ki az utcára, keményen lakol. Az is bűnhődik, aki annak tudatában, hogy neki a dohányzás árt, mégis pipál, vagy ha a más egészségére nem tekintve a hálósobákban, vagy mások étkezésekor füstöl. Bizonyos korlátozással a nagy diákoknak a dohányzás meg volt engedve. A zene, a hangszeren való játszás sokáig tiltva volt. A Kollégium az 1657-i törvény szerint a lant- és hegedűjátszást egy kalap alatt emlegeti a keresztyéni erkölcsöket veszélyeztető kártyázással, kockavetéssel és táncal. Ez a felfogás később enyhült s a diákot nem azért büntették meg, mert valamely hangszeren játszott, hanem vagy azért, hogy tilalmazott időben játszott, vagy pedig a zenedarab komolytalan és tisztességtelen volt. A táncot a Kollégium nagyon sokáig üldözte, mint az ördög találmányát. Fajtalanság az, ha férfi a nővel táncol. Aki táncol, az ördögöt követi. A színház látogatása is jódarábig tiltva volt. Azonban az előzőkori szigorúság lassanként engedni kezd. 1836-ban már szabad a diáknak a színházba járni, a törvény csupán azt köti ki, hogy ott se ne pipázzon, se ne bölgjön. 1839-ben a kaszinó termében rendezett tánciskolában szabadon vehet részt még a kisebb diák is, ha osztályának felügyelő tanáratól előzetes engedélye van.

Hogy ezen szigorú vallás erkölcsi nevelésnek, amelyben a debreceni Kollégium diákjait részesítette, minő szép eredménye lett, semmi sem bizonyítja jobban és szebben, mint *Bessenyei* Györgynek következő dicső szavai: „Erkölcsekre nézve vedd fel Magyarországra a reformátusok pataki, debreceni iskoláját: csodát fogsz bennök találni. Háromszáz nőtlenné legénynél, kiket deákoknak neveznek, több lakik együtt egyik iskolába, kiknek idejét tizenhét esztendőig fogva számlálhatod húszig, harmincig, negyvenig. A gyermekeket hét, nyolc, kilenc esztendőnél kezdve veheted tizenhétig, húszig. Ezek ezer számokat meghaladván sokaságokra nézve mind egymás közt laknak, tanulnak, élnek, esznek, isznak, hálanak. Hiszed-e, ha mondom, hogy köztök forogván nyolc esztendő koromtól fogva, soha életben semminemű fertelmességről nálok még csak nem is hallottam... Merek egyet ezerre tenni, hogy nem lesz köztük három, valósággal elfajult ocsmány életű tanuló, mert meg sem szenvedik az ilyet.”

A Kollégium nagy súlyt fektetett mindig a jellemképzésre, amelyet nagymértékben előmozdított a vallás erkölcsi nevelésen kívül a klasszikus műveltség, amelynek a Kollégium századokon át fellelvára volt. A görög-római hősök és államférfiak jellemeinek megismerése csodálatos hatással volt itt tanárra, tanítványra egyaránt. A tanárok igyekeztek magukban megtestesíteni az igazság, becsületesség, igazi egyszerűség, hűség és kitartás fogalmát s mindezeket az erényeket felbreszteni tanítványaikban. Én még ismertem ezeket a régi vágású, puritán

jellemű tanárokat, amidőn 1884-ben mint igen szegény diák a Kollégiumba léptem. Mindenik magam volt az igazi jellem, akikre akkor csodálattal tekintettünk fel, ma pedig annyi idő múltán meghatottsággal és hálával emlékezünk vissza. Szigorúak voltak, de a szigorúság mögött törhetetlen jóakarattal, soha ki nem fogyó szeretettel honolt. Egyszerű külsőjük után itélve senki sem sejtette volna bennük a tudóst, az európai látókörű férfiút. Csendes, visszavonultságot mutató természetük nem árulta el ugyan az izzó hazafiságot, de azt teljes mértékben tartalmazta. Ilyen férfiak tudtak jellemeket nevelni s hazafiságot ébreszteni fel az ifjak lelkében. Ezek a hazafias tanárok az 1848—49. szabadságharcban szolgált honvéd-diákokat visszavették a Kollégiumba, hogy ne kellessen nekik, mint közlegényeknek szolgálniok a gyűlölt császári hadseregben. Nem féltek ezek a tanárok attól, hogy ezáltal a győztes hatalom haragját magukra vonják. A háborúban harcolt katonákat mindenféle kedvezményekben részesítették s a tanulásban is elnézők voltak velük szemben. A Kollégiumnak ez a nemes légköre aztán a sziklaszilárd jellemeknek egész sorozatát termelte ki. *Kölcsey* elismeri, hogy a Kollégiumtól jellemfejlődés tekintetében maradandó hatásokat kapott. „Az iskolában” — mondja — „római és görög történetekben oktattak bennünket s itt a patriotizmus-hazafiság magva.” A debreceni Kollégium jellemképző mivoltáról hadd mondjam el a következő történetet. A múlt század legvégén és a jelen század elején a gróf Bethlen-családnál voltam nevelő, amelynek körében Besztercén — ebben a száz városban — töltötte a karácsonyi ünnepeket gróf Tisza István hozzátartozóival. Egnapon gróf Tisza sétálni hívott bennünket, nevelőket a Hunyadi-vár megtekintésére. Hunyadi János ugyanis egy időben itt lakott, mint Beszterce örökös grófja. Útközben megkérdeztem gróf Tiszát, hogy fiát, Istvánt, aki akkor mint V. gimnázista magántanuló a debreceni főgimnáziumba volt beiratkozva, a felsőbb osztályokban is mint magántanulót taníttatja. „Nem.” — mondta gróf Tisza — „rendes tanuló lesz a debreceni Kollégiumban, ahol én is tanultam, mert a Kollégium jellemeket tud nevelni”. Ez utóbbi szavak azóta mindig fülemben csengenek s csodálattal tekintek vissza ennek a nagy államférfiúnak, ennek az igazi jellemnek pályafutására. Midőn 1918 október végén forradalmi lázban égett az ország, különösen a főváros, tanácsolták neki, hogy hagyja el lakását, rejtőzzék el, egyszerűen azt felelte: nem bujkálok. És amidőn 20 évvel ezelőtt, 1918 október 31-én a katonaruhába bujt s később népbiztossá előléptetett Pogány József bolsevista katonabanda élén betört a Hermina-úti Roheim-villába, bátran szembenézett a gyilkoló fegyverekkel s mintegy antik hős esett el a Kollégiumnak egykori tanítványa.

És ha a Kollégiummal kapcsolatban jellemekről beszélünk, kell-e az itt uralkodó szellem jellemképző erejének szebb bizonyosságát látni, mint a Kollégium volt tanítványa: Kormányzó urunk, vitéz nagybányai Horthy Miklós személye, aki maga mondja egyik beszédében, hogy életét az a szellem irányította, melyet a debreceni Kollégiumból vitt

livusz, amely veszedelem, vagy reménység esetén szokott összefogni, nem azért, hogy az idő teljék vele, hanem azért, mert akár a tudomány, akár a jegyver embere meghall egy belső hadparancsot, élete összeforr vele, s lehetetlen nem teljesítenie. Makkai a tudomány embere, természetes, hogy ha ő kezdeményezi az összefogást, könyvet fog írni, melyben az idők parancsa beszél, s ott fogja meg a kérdés lényegét, ahol leginkább a szellem embere látja. A szellem embere pedig azt kell, hogy lássa, hogy lehetetlen ennek a nemzetnek jennmaradnia és gyarapodnia, ha nem indul harcba önmagáért, s erre a harcra magát jel nem jegyverezi.

Az egész nemzetnevelési tervből hatalmas lelki jegyverkezés arányai bontakoznak ki. A főcél az, hogy mindazok az erők, amelyeknek a magyarság eddigi jennmaradását köszönheti, jelfokoztassanak. Ehhez előbb az kellett, hogy a szerző amaz adottságokat kulassa ki, melyek a magyarság létét megalapozzák. Így jut el arra a megállapításra, hogy mindennek előtt a katonai, a vitézi létforma az, amelyben a magyarság leginkább önmagá élteti, mert ez jelel meg tradícióinak, egész történelmének keresztül jelépült lelki alkatának. A magyar lehetett szélhúzó, de a harcban mindig összefogott, elveszthette végső erejét, de küzdelmei mindig hőssé avatták. Ez a vitézi hajlam a nemzeti egzisztencia mélyéről fakad; nemesak legjellemzőbb a magyarságra, hanem lényegbeli meghatározója is. Ezért ezt a létformát ki kell szélesíteni, hogy a szűkebb értelemben vett katonai nevelésen túl az egész nemzet állandó lelki harckészségének alapjává váljék. Az állandó hadrakeltség, melyre a magyarság ránevelendő, megacélozza az erőket, s egyrészt megvéd a szomszédos nagy nemzetek büvkörébe való behullástól, másrészt megteremtí az a honvéd-testvéri életközösséget, mely az egyedül lehetséges összefogás a magyarság számára.

A katonai létforma azonban csak keret, melyet a nemzeti műveltségnek kell tartalommal megtöltenie. A tanítandó összes ismeretek a magyar élettré s lelkiség megismerése köré csoportosítandók. Mindent a nemzet léteirdeke diktál, az iskolai anyag kiszemelésének sem lehetnek tehát egyéb szempontjai. A klasszikus műveltség egyetemes emberfogalma helyébe a magyar embereszményt kell állítanunk, az egész nemzetnevelés ennek megvalósítását tűzze ki célul. Az egész iskolarendszer sem lehet mesterséges keret, hanem élő organizmus, amely benne él a nemzet eleven testében. Mindenütt egység, szellemi és kulturális erők összevonása, egyetlenegy és letörölhetetlenül magyar nemzeti műveltség állhat csupán a nemzet szolgálatában.

E szigorú egységet, amely nélkül egészséges nemzet el sem képzelhető, nem szabad megbontania a kereszténység ama hamis értelmezésének, mely szerint a krisztusi szellem ellentéte minden katonai létformának. Szokás az „általános emberszeretet” üres képzelgéseit szembeállítani a nemzetvédelemmel; a liberalizmus többi bűnével együtt ennek is el kell tűnnie. A kereszténység „harcoló egyház”, amely könyörtelen az életet megrontó bűnnel szemben, a nemzet szolgálatára pedig Istentől rendelt megvalósulási tere a hívő életnek. Ugyanígy visszavétel a kereszténységgel szemben, amikor felekezetek harcává válik; következik Makkai egységre törekvő alap-gondolatából, hogy az egyházak „lelki únióját” szorgalmazza éppen a nemzet érdekeire való tekintettel.

E vezérgondolatok mellett rengeteg részletkérdés van, melyeket úgyszólván minden lapról idézhetnénk, ha e nagyszabású műről részletes beszámolót akarnánk

nyújtani. Mély gondolatokkal van tele a családról, a nő szerepéről a nemzet életében, egy leendő osztály nélküli közösségről, a mozgósított nemzeti társadalomról, a nemzeti szempontból megalkotandó iskola- és tantervreformról. Ezer és ezer kérdés, melyhez 1939-ben kell élnünk, hogy valódi értelme és jelentősége megragadjon, gondolatok és elhatározások szülője legyen egy olyan országban, melynek jövő történelme elé ismét a fellámadás és reménykedés kezdőbetűi rajzolódnak. Olvassa el mindenki ezt a könyvet, aki szívén viseli nemzete sorsát s látja, hogy a sok megpróbáltatás után újabb és újabb küldetésünk hite az Isten kegyelme.

Bartók J. Miklós.

GYÁSZROVAT

KÖBLÖS SAMU

A hajdúböszörményi református főgimnázium nagynevű igazgatója, a hajdúböszörményi fiú-Kálvineum internátus egyik megalapítója, első igazgatója, Hajdú vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, Köblös Samu testvérünk, 65 éves korában, folyó évi szeptember hó 30-án rövid szenvedés után, váratlanul elhunyt. Pár évvel ezelőtt vonult nyugalomba, mint főgimnáziumi igazgató; akkor újra átvette a Kálvineum vezetését. Most pedig folyó évi augusztus 1-én beköltözött Debrecenbe, hogy nyugalmat élvezhesse s egyetlen kis leánya egyetemi tanulmányai mellett őrt állhasson. Alig két hónapi pihenés után, szőlította el a hű szolgát az étellel szabadosan rendelkező Úr. Róla a Boeckai-gimnázium igazgatanácsának és tanári testületének gyászjelentése ezt a méltó jellemzést adja:

„A megboldogult 34 éven át mint igazgató vezette és irányította nagy elhivatottsággal, hozzáértéssel és járadhatatlan buzgósággal az intézet ügyeit, egyesítette magában a mély vallásos hit erejét, tanítványait, kar-társai és az intézet iránt érzett szeretet melegét.”

Köblös Samu elévülhetetlen érdemeket szerzett a Kálvineum szolgálatában. Szelid, jóságos atyai lelkületét, mint arany sugarat vitte be az árvák otthonába. Ő maga is lelkészi családból származott. Szent örökség volt tehát nála a lelkészfiúk iránti gyöngéd szeretet, akiknek csakugyan édesatyjuk volt: őket karolta, önfeláldozóan szolgált; sohasem uralkodott rajtuk, sőt velük annyira együtt tudott érezni, hogy az árvák könnyei mellé nem egyszer odahullatta tulajdon könnyeit is. — Emléke legyen áldott. Neve legyen felvéve a márványnál is maradandóbb emléktáblára: az árvák szívébe. A B. F. R. A.

Gaesályi József emlékezete. (1876—1939.) 1876 december 24-én született a beregmezei Tivadar községben, nemesi családból. Közép- és felsőbb iskoláit Sárospatakon végezte. Fehérgyarmaton volt segédlelkész, mint Bertók Béla, most kárpátaljai püspök, utódja. Innen választotta lelképásztorává a tiszakörödi egyház. Itt alapított családot. Két leánygyermek született Kóródon. Nejét hamar elvesztette. Tiszakörödről a barabási egyház hívta meg lelképásztorává a világháború idején. Újra nősült és itt született Károly fia. Utóbbi években betegeskedett, míg 1938-ban nyugdíjba ment. Utána fiát választotta lelképásztorává a barabási egyház. Második nejét

tavaly karácsony előtt temette el és most szeptember 2-án temette őt Nyíregyházán Kelemen Gyula esperes és rokona, Szarka László nyírbogáti lelkész. Gacsályi József a csonkaberegi egyházmegyében tanácsbírói tisztet viselt s mint ilyen, egyidőben esperes-helyettes is volt. Egyházkerületi képviselő, egyházmegyei lelkészi gyámintézeti elnök, számvevőszéki elnök stb. volt. Lelkészársai, mint kedves és rokonszenves embert tisztelték és szerették. Volt barabási gyülekezete pedig azzal mutatta meg háláját, hogy fiát állította örökébe. Emlékezete legyen áldott! *Kósa Béla.*

K Ü L Ö N F É L É K

KÉRELEM. Az Országos Református Lelkészegyesület legutóbbi nagygyűlése kimondotta elvben a Református Háziiipari Szövetség megalakítását. Az Országos Bethlen Gábor Szövetség rendezésében okt. hó végén tartandó Protestáns Napok alkalmával háziiipari szakosztályi gyűlést is fogunk tartani, — amikor és ahol szintén szóba kerül a háziiipari tevékenység kérdése. Úgyis, mint a Protestáns Napok háziiipari kiállításának egyik felkért rendezője —, úgyis, mint egy, szociális alapon felépített, nagy háziiipari szervezet vezetője: szeretettel felkérem Lelkipásztor Testvéreimet akiknek e tárgykorrel bármilyen kapcsolatuk van, szíveskedjenek választ adni nekem a következő kérdésekre: 1. Név. 2. Lakhely. 3. Sajátmaga, vagy felesége foglalkozik-e háziiipari tevékenység vezetésével? 4. A vezetett háziiipari munka milyen jellegű, milyen alapon van szervezve és mekkora körre terjed ki? 5. Egy országos szervezet munkájában hajlandó-e részt venni? E kérdéseimre a választ legkésőbb október hó 24-ig kérem erre a címre: Református Esperesi Hivatal Vásárosnamény. A közös összefogás reménységében testvéri szeretettel kéri: *Kelemen Gyula esperes, a Háziiiparosok és Iparművészek Szövetkezetének elnöke.*

Második lelkészsképesítő vizsgák tartottak Debrecenben a Kollégium kistanácsstermében folyó évi szeptember hó 25—27. napjain. Teljes vizsgára 14-en, javítóvizsgára 6-an jelentkeztek. Szept. 24-én a jelöltek zárttermi írásbeli dolgozatot készítettek, a belmissziói tárgykörből, erről a tételről: A lekipásztor a betegek között. A vizsgálatok eredménye a következő volt: jól képesítették: Inczedy Márton, Kopasz Gábor, dr. Nagy László és Szilágyi László; képesítették: Boros János, Böör József, Szabó Gyula és Török László; félév múlva teendő javítóvizsgálatra utasítottak 4 jelölt; egy év múlva teendő javítóvizsgálatra utasítottak 1 jelölt; teljes vizsgaismétlésre utasítottak 1 jelölt. Az idei termés: gyenge termés volt.

Tanítóválasztás Debrecenben. Szept. 22-én búcsúzott a debreceni presbitérium négy nyugalomba vonuló igazgató-tanítótól: Mocsáry László, Jeney Mihály, Vári Szalay Gábor és Nagy Sándortól. Mind a négyen miniszteri elismerésben is részesültek. Nagy érdeklődés kísérte hét férfi- és egy női tanítói állás betöltését. Megválasztottak a következők: Vitéz Kádár Sándor, Sass István, Futó Zoltán, Vári Szalay Lajos, Mester Béla, Újvárosi Vilmos, Biky Sándor és Jeney Anna. A nyolc állásra 117-en pályáztak. Igen gazdag és értékes választék volt. A választásnál feltűnően érvé-

nyesültek a helyi jelöltek, tanítók gyermekei. A kívülről behozottak, mint gyakorlott tanítók, nagy értékeket jelentenek.

A Tiszántúli Református Lelkésznek Szövetségének felhívása. Szeretett Testvérünk! A jó Isten gazdagon megterítette ez évben a föld nagy asztalát. A betakarítás napjai után gyönyörködhetik a szív az ellett javakban, tele csűrökben, kamarákban. Gondoltok-e arra, hogy vannak nagyon sokan olyanok, kiknek most sem termett kalász és nem pirult gyümölcs, s akiknek részét a jó Isten Nálatok tette le? Tudjuk, nem örül a szívetek, ha a Tietek örömtől sugárzó arcára néztek — a bőséges megalégítés után — mikor felrémlenek a vidám gyermek-arcok mögött szegény lelkészárvaik sápadt, elkínzott árnyai, akik özvegy édesanyjukkal most, a kezdődő őszi, iskolai év idején, álmatlan éjszakákon kérdezik: Miből? Miből? Testvérünk, lekipásztorunk, arra kérünk, felelj e kérdésre szíved szerint: Az enyémből is! Nincs olyan kicsi egyházközség, mely a Te irányításod, példaadásod nyomán ne tudna pár pengőt összegyűjteni, akár egyszerű adakozás, akár kávé- vagy tea-este, mesedélután stb. rendezésének jövedelméből! Arra kérünk, cselekedj! Kétszer ad, aki gyorsan ad! Igazi öröme csak akkor lesz, ha nem állnak szemrehányó arccal eléd a mi szegény özvegy testvéreink és árvaik könnyharmatos arccal, hanem az ő imádságuk érted száll a mennybe, hogy neved be legyen írva az Élet könyvébe! Nem mi kérünk, a mi Megváltó Urunk szólít az Ő kicsinyei nevében! Jaj, ha nem érted meg a szavát! A jó Isten áldó kegyelme legyen Veled s Tieddel! Debrecen, (Kálvin-tér 17.). Testvéri szeretettel: *Dr. Révész Imréné, elnök. Szele Miklósné, főtájkár.*

RÖVID EGYHÁZI HÍREK.

D. Dr. Révész Imre püspök folyó évi október hó 13—15. napjain Makón, október 20—22. napjain Hódmezővásárhelyen végez generális egyházlátogatást.

A három erdélyi püspök: Vásárhelyi János református, Márton Áron róm. kath. és Dr. Varga Béla unitárius püspök együttesen jelent meg Bukarestben a román kultuszminiszternél, hogy a kisebbségi felekezeti iskolák számára államsegélyt kérjenek; ígéretet kaptak.

Az angol parlament törvényt hozott, melynek értelmében tilos minden vallásellenes propaganda.

Olaszországban az összes iskolákban kötelező a vallásoktatás; még az ifjúsági szervezetekben is gondoskodni kell az ifjúság vallásos neveléséről.

A debreceni Kollégium új szeniora Szabó Dániel végzett theológus lett.

A debreceni református egyház presbitériuma a nyugalmavonuló Nagy András kántor helyébe Zsádon Antal kiskvárdai kántortanítót választotta meg. Az új kántor felváltva a Nagy- és Kistemplomban fog szolgálatot teljesíteni.

Szeptember 17-én meleg ünneplés keretében iktatta be Harsányi Pál esperes a makó-újvárosi református templom új lekipásztorát, Szabó Józsefet.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

4125—1939. szám.

K Ö R L E V É L

a nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Az érdekeltekkel leendő közlés végett tudatom, hogy az I. lelkészsképesítő szóbeli vizsgálat idejéül 1940 február 6. (hatodikán) délelőtt 9 órát, a II. lelkészsképesítő szóbeli vizsgálat kezdetéül 1940 február 13. (tizenharmadikán) délelőtt 9 órát tűztem ki. Mindkét vizsgálat a debreceni Kollégium épületében tartatik. Az I. lelkészsképesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat február 5. (ötödikén) d. u. 3 órától, a II. lelkészsképesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat február hó 12. (tizen-

kettedikén) délelőtt 9 órától tartatik. Az I. vizsgálatra jelentkezni kell február 5-én délelőtt 11 órakor a lelkészkepzőintézet igazgatójánál, ennek hivatalában (Kollégium), a II. vizsgálatra jelentkezni kell február hó 12-én reggel 8 órakor Uray Sándor egyházkerületi lelkészi főjegyzőnél, a kollégiumi Balogh Ferenc-teremben. Mind az I., mind a II. vizsgálatra jelentkezők a vizsgálatot megelőzőleg egy hónappal tartoznak okmányaik (theológiai vég bizonyítványuk, illetve I. lelkészkepző vizsgálati bizonyítványt, az összes szolgálati bizonyítványok, a theol. tanfolyam bevégezése, illetve az I. lelkészkepző vizsgálat letétele óta) a lelkészkepzőintézet igazgatóhoz, illetve az egyházkerületi lelkészi főjegyzőhöz (Debrecen, Révész-tér 2. szám) beküldeni, hogy az esetleges hiányok pótlására idő álljon rendelkezésre.

Egyben közlöm, hogy II. lelkészkepző vizsgai bizottság csak olyan szolgálati bizonyítványt fogad el a vizsgára bocsátásnál, amelyben nemcsak a segédlelkészi szolgálatra történt bejegyzés, hanem legalább kétévi időtartamra a lelkészi szolgálatnak az igazolása benne foglaltatik.

Közlöm továbbá, hogy a II. lelkészkepző vizsgálatra gyakorlati bibliamagyarazatból Lukács evangéliuma van kijelölve a Szabályzatban előírt szöveggént. Pót- vagy javítóvizsgák azonban azt a bibliai könyvet magyarazhatják, amelyből első alkalommal tett II. lelkészkepző vizsgájukon feleltek.

Debrecen, 1939 október 7.

Dr. Révész Imre, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület Elnökségétől.

4179—1939. szám.

FIGYELMEZTETÉS.

1. A nagytiszteletű Esperes urak figyelmét felhívjuk arra, hogy a sürgősen esedékes nyugdíjazási ügyek elintézésére az egyházkerületi közgyűlés alkalmával egyházkerületi tanácsulást is fogunk tartani. Méltóztassanak az esetleg fölmerülő nyugdíjügyeket olyképpen előkészíteni, hogy azok a püspöki hivatalba legkésőbb november 15-ig beküldhetők és az előadónak kiadhatók legyenek. Ez után már csak a következő év első negyedében szándékszunk tanácsulást tartani.

2. Minthogy az adminisztrációs terhek és főként a költségek csökkentése végett elhatározott szándékunk a lehetőségig rátérni az évi egy közgyűléses rendszerre és így, ha rendkívüli körülmények egyébként szükségessé nem teszik több közgyűlés tartását, következő egyházkerületi közgyűlésünket csak az 1940. év vége felé öhajtuk tartani, mind az Esperes uraknak, mind az összes bizottsági előadó uraknak figyelmébe kérjük, szíveskedjenek előre gondolni azokra az ügyekre, amelyek a törvény és a szabályrendeletek értelmében egyházkerületi közgyűlés által intézendők, de amelyek a következő 1940. esztendő végéig a közérdek kára nélkül nem halaszthatók. Szíveskedjenek ily ügyekre nézve még a bizottsági előkészítés során megtenni olyértelmű javaslatukat, hogy azoknak elintézésére most következő közgyűlésünk adjon egyszeri és kivételes felhatalmazást az egyházkerületi tanácsnak, illetve a Kollégium igazgatótanácsának. *Elnökség.*

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

4178—1939. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi lelképásztorhoz, vallásoktató-lelkészhez, a lelkészkepzőintézet, a tanárképzőintézet, a közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz.

Van szerencsém nyomtatékosan ajánlani nagybecsű figyelmükbe az alábbi megrendelési felhívást:

A Magyar Protestantizmus Történetének Forrása.

A történeti kutatásoknak a világháború utáni fellendülése kívánatosá tette, hogy a magyar protestantizmus is kivegye részét a munkából s multjának feltárását ne csak fontos, hanem elodázhatatlan feladatnak érezze. A katolikus részről megindult és annak idején nagy feltűnést keltő ártértékelés következtében, mivel a protestantizmusnak a magyarság életében játszott szerepe került bíráló alá, az eredetileg csak szakkörökre háruló feladat az egész magyar protestantizmus ügyévé lett. Senki előtt sem maradhatott ugyanis elrejtve, hogy a kódbe vesző mult bizonytalanná teszi a tájékozódást a jelen nagy kérdéseiben, a jövő feladatainak megoldása iránt pedig kishitűséget ébreszt. Úgy tűnt fel, hogy minden elfoglaltságot félretéve, a tudomány

tiszta eszközeivel kell multunkat rekonstruálni s így megállapítani, mi volt a protestantizmus jelentősége nemzetünk életében.

Ez a kettős felismerés vezette a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság elnökségét, hogy mindkét egyház vezetőinek támogatásával megszervezze a korszerűen modern protestáns egyháztörténeti kutatást. Mivel az anyagi eszközök csak óvatos, lépésről-lépésre haladást engedélyeznek, első feladatul egyház és állam XVIII—XIX. századi viszonyának megismerését tűzte ki. Erre vonatkozólag ugyanis kevés adat állott a korábbi történetírók rendelkezésére, az 1918-i összeomlás után hozzáférhetővé vált bécsi levéltárak ellenben becses forrással kecsegtettek. A szó szoros értelmében még soha nem bolygatott értékes dokumentumoknak az összegyűjtésére és feldolgozására több szakembernek adott az elnökség megbízatást. Közülök legelőször *Mályusz Elemér* egyetemi tanár készült el feladatával s így az ő munkája az első kötet a most megindított sorozatban. Könyve:

A Türelmi Rendelet. II. József és a Magyar Protestantizmus

azt a gyökeres változást ismerteti meg, amelyen a Habsburgok egyházpoltikája a felvilágosodás hatása alatt átmélt. József trónraléptekor még a kegyetlenül elnyomó barokk irányzat érvényesül, egy évtized mulva, az 1790-i országgyűlés kezdetén a protestantizmus voltaképpen minden jogát visszanyerte már, szinte csak törvényes megerősítésük volt hátra. Ami a két időpont közé esik, azt rajzolja meg *Mályusz Elemér* levéltári adatokon nyugvó, de nem egyedül a szakemberekhez, hanem minden művelt olvasóhoz szóló előadásában. Bár a központban Józsefnek felvilágosodott, emberi részvétellel érző egyénisége áll, a munka két nagy korszakot is fest. Egyrészt a Mária Terézia-kori barokk egyházpoltikájától sanyargatott, másrészt a felvilágosodásnak a hatása alatt megváltozott protestantizmus életéről. Ily módon szinte egy évszázadról s napjainkig ható szellemi átalakulásról nyújt tájékoztatást.

A szépiállítást kötetet tíz fénynyomatú melléklet, a kor legelőbbit szereplő egyéniségeinek arcképei díszítik.

Mályusz Elemér műve a ma elérhető legmagasabb szaktudományi színvonalon áll s emellett egy, az evangéliumi protestantizmuson a meggyőződés teljes hevével csüngő evangélikus hittestvérünk munkája. A műben előadott történeti tudatunknak egészen szokatlan méretű meggazdagodását és megvilágosodását jelentik. Nemcsak tudományos, hanem egyházépítő és hitnevelő szempontból is a legmelegebben ajánlom éppen ezért e műnek akár egyházközségi és iskolai könyvtárak számára, akár magántulajdonul megszerzését.

A 738 lapra terjedő, sűrűnyomatusú hatalmas mű a Protestáns Szemle kiadóhivatala útján való rendelés esetén a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság tagjainak portóval együtt 13 pengőért kapható. Könyvtári forgalomban az ára 20 P.

Debrecen, 1939 október 11.

Dr. Révész Imre, püspök.

Pályázati hirdetmények

Az Országos Református Tanáregyesület és az Országos Evangélikus Tanáregyesület közös tankönyvbizottsága pályázatot hirdet a református és evangélikus gimnáziumok és leánygimnáziumok számára az új Tanterv szerint készítettendő következő tankönyvekre:

1. Gazdasági és társadalmi ismeretek a VI. osztály számára. Pályázati határidő 1940 március 15.

2. Föld- és néprajz az I. osztály számára. Pályázati határidő 1940 március 15.

3. Föld- és néprajz a II., III. és VII. osztály számára. Pályázati határidő 1940 december 31.

A pályázat titkos. Jelíges levéllel ellátott pályaművek a jelzett terminusokig a debreceni református gimnázium igazgatóságához adandók be. A pályadíjnyertes mű Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-Vállalatának tulajdonába megy át. A szerzői díj a tankönyv eladási árának 10%-a, amit az említett könyvnyomdával a szerzőnek a teljes kiadás után a tankönyv megjelenésekor folyósít.

Debrecen, 1939 szeptember hó 26.

Dr. Papp Ferenc.

Dr. Bánkúti Dezső.

A **békési református gimnáziumnál** nyugdíjazás folytán megüresedett *latin-francia szakos rendes tanszék*re helyettes minőségben a szabályszerű illetményekkel pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak középiskolai képesítést nyert latin-német szakos református vagy ev. vallású tanárok. Pályázók a fenntartótestülethez intézett folyamodványukat, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, magyar állampolgárságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, katonai viszonyaik, esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandó, 1939 november 7-ig a békési református gimnázium igazgatóságához küldjék be. Az állás azonnal elfoglalandó.

Latin-francia szakos pályázó hiányában a fenntartótestület óraadó helyettes tanári minőségben (1 évre) magyar-francia, vagy latin-magyar szakos tanárt is alkalmaz. *Karácson András* s. k. elnök-lelkész, *Berentés Lajos* s. k. gimn. igazgató.

A **debreceni református Kollégium gimnáziumának** igazgatótanácsai elnöksége pályázatot hirdet egy nyugalmában vonulást folytán megüresedett *mennyiségtan-termesztan szakos rendes tanári állásra*. Pályázhatnak mennyiségtan-termesztan szakosportú középiskolai tanári oklevéllel rendelkező református tanárok. Egyházkerületi szabályrendeletünk értelmében a tanszékre helyettes tanár is választható. A megválasztandó tanár javadalmá a nemállami tan személyzet részére megállapított javadalommal minden tekintetben azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a lakás-pénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorolástól függ; semmi más egyéb illetményre jogosultsága nincs. A tisztántúli református egyházkerület Elnökségéhez címzett és szabályszerűen felszerelt folyamodványok 1939 október hó 31-én délig a Református gimnázium igazgatóságának címére (Debrecen) küldendők be. Az állást 1939 december 1-én kell elfoglalni.

Dr. Révész Imre s. k.,
püspök.

Dr. Kun Sándor s. k.,
igazgató.

A **hódmezővásárhelyi református Bethlen Gábor-gimnázium** fenntartótestülete pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kinevezése alá eső *magyar-latin szakos helyettes tanári állásra* szabályszerű illetményekkel.

Református vallású, magyar-latin szakosportra képesített okl. középiskolai tanárjelöltek, vagy már állásban lévő tanárok a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz címzett pályázati kérvényüket, melyhez születési, nős pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat, tanári oklevél, magyar állampolgárságot, hazafias megbízhatóságot, tanulmányukat, nyelvismeretét, katonai szolgálatot, egészségi állapotot, esetleg cserkésztszti képesítést igazoló okmányok csatolandók, október 25-ig a gimnázium igazgatóságához küldjék be.

A kinevezett nőtlen tanár bentlakás és ellátás ellenében kötelezhető az internatusi felügyelőtanári teendőkre.

Márton Árpád, elnök-lelkész.

Varga Dezső, igazgató.

A **berettyóújfalui református polgári leányiskola** igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy magyar-német fő- és torna mellékszakos *tanári állásra*. Megfelelő pályázó hiányában számításba jönnek magyar-történelem fő- és torna mellékszakosok is. Pályázhatnak protestáns vallású okleveles polgári iskolai tanárnők. Előlépés és illetmény fizetékigézőítő államségellyel az állami tanárokéval egyenlő. Kellően felszerelt s az igazgatótanácshoz intézett kérvényeket október 28-ig kell az intézet igazgatóságához beküldeni. Az állást november 1-én kell elfoglalni.

A **beregszászi református egyház** egyik *segédlelkésszi* állására pályázatot hirdet. Kötelesség: Az összes lelkeszi teendőben és belmissziói munkákban való segédkezés s az állami iskolákban a másik segédlelkésszel együtt a vallás-tanítás ellátása. Kivánatos, hogy a megválasztandó segédlelkész vegyeskört is tudjon vezetni, aminek hiteltérdemlő igazoltsága mindenesetre előnynek számít. Javadalom: Az egyház pénztárából havi előleges részletekben 727 P 24 fillér fizetés és 181 P 81 fillér belmissziói munkadíj. Ezenkívül a végzett hitoktatásért évi 1000 pengő körüli összeg az állampénztárból. Az előfeltételek megléte esetén államségély. (Az eltávozó segédlelkésznek havi 54 pengő 60 fillér államségélye volt.) Egy bútorozott szoba.

A képesítést igazoló okmányokkal és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket október hó 22-ig adandók be a lelkeszi hivatalhoz Beregszászban. Az állást november hó 1-én elfoglalandó.

Az **Abádszalók-abádi református egyház presbitériuma** pályázatot hirdet 1939 november 5-i határidővel *két helyettes*

tanítói állásra. A helyettesítés a katonai szolgálatra bevonult tanerő leszereléséig tart. Pályázhatnak a felsőbb hatósági rendeleteknek megfelelő okmányokkal bíró férfitanerők a III. sz. állásra, az V. számú állásra pedig férfi és nőtanerők. Javadalom törvényszerű. Állás választás után azonnal elfoglalandó.

Benk (Szabolcs) református egyháza bevonulás miatt *helyettes kántor tanítói állására* pályázatot hirdet. Fizetés kötelesség törvényszerű. Pályázati határidő nyolc nap.

Dévaványa református egyháza a Minisztérium jóváhagyásától feltételezeten pályázatot hirdet a pusztacsegei külterületi, lemondás folytán megüresedett I. sz. férfi és II. sz. női *tanítói állásra*. Mindkettő kötelessége az iskolai munkán kívül belmissziói munkában való segédkezés, ismétlőiskola vezetése, a férfitanítónál a kántori teendők díjtalan ellátása. Természetbeni lakás a férfitanítót illeti. Fizetés törvény szerint. Pályázati határidő nyolc nap. Állás azonnal elfoglalandó. Válaszbélyeggel ellátott és szabályszerűen felszerelt kérvények a református iskolaszékhez, Dévaványára küldendők.

Dévaványa református egyháza katonai szolgálatra bevonult tanítója helyére, a katonai szolgálat tartamára *helyettes tanítót* keres. Pályázati határidő nyolc nap. Állás azonnal elfoglalandó. Fizetése törvény szerint. Kötelessége a rábízott osztály vezetése, belmissziói munkában segédkezés, szükség esetén a kántor díjtalan helyettesítése. Ifjúsági munkához értők előnyben. Válaszbélyeggel ellátott kérvények az iskolaszékhez, Dévaványára küldendők.

A **heti református egyház presbitériuma** pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói állásra*.

Javadalom: 1.) Természetbeni lakás kerttel. 2.) 23-50 q búza, 11-50 q rozs; 3.) 5 öl faváltás ára állam által átváltva; 4.) hét kat. hold föld jövedelme; 5.) államségély; 6.) érték-egység: 38. Kötelesség az I-VIII. osztály vezetése, ifjúsági vezetése, minden belmissziói munkában segédkezés, presbiteri jegyzőkönyv vezetése, a lelkeszi akadályoztatása esetén helyettesítése. Pályázati határidő: 1939 november 1. Pályázati kérvények a heti református lelkeszi hivatalhoz küldendők Hefe, u. p. Tarpa. Bereg vm. Presbitérium.

Kenderesi református egyház iskolaszéke pályázatot hirdet katonai kiképzésre bevonult *kántortanító helyettesítésére*. A helyettesítés a kántortanító szolgálatának előreláthatólag 2 évi időtartamából egyelőre csak a folyó iskolai évre történik. Fizetés havi 100 pengő és temetések után kántori stóla. Pályázati határidő 3 hét. Az állás a választás megejtése után azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények Református Iskolaszék Elnökségének küldendők.

A **kisléti református egyházközség presbitériuma** pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *organista kántortanítói állásra*. Javadalom: Lakás természetben, 17 kat. hold 1153 □-öl szántóföld, 252 □-öl szőlőföld, melynek adóját egyház fizeti, 13 köböl rozs, ez 22 értékegység, 150 P készpénz, megfelelő államségély. Kötelesség: Kijelölt osztályok tanítása, organista kántori teendők elvégzése, ifjúsági egyesület és énekkar vezetése, belmissziói, egyházi jegyzőség, szükség esetén a lelkipásztor helyettesítése. Esetleges katonai szolgálat ideje alatt egyház helyettesítést nem fizet. Pályázati határidő 21 nap. Kántorpróba idejét a pályázókkal közöljük. Pályázati kérvények: Református Lelkeszi Hivatal, Kisléta, küldendők.

Petneháza református egyháza pályázatot hirdet *helyettes kántortanítói állásra*. Javadalom államségélyes. Pályázati határidő október 24.

Mándok református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett I. sorszámú organista *kántortanítói állásra*. Javadalom: 44 métermázsza rozs, 408 P földváltás, 272 P tandíjváltás, 1 hold 222 □-öl szántó, 487 □-öl szőlő, 35 P 09 f papéz, stóla, lakás, államségély. Kötelesség: a kijelölt osztály, énekkar vezetése, a belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő: 21 nap. Kántorpróba saját költségén. Pályázati kérvények Református Iskolaszék, Mándok címre küldendők. Állás választás után azonnal elfoglalandó.

A **polgári református iskolaszék** pályázatot hirdet *helyettes református kántortanítói állásra*. Fizetés: államségély kiegészítve egyháztól a törvényes helyettes tanítói fizetésre és lakás. Jelölt nincs. Október 22-iki kántorpróbán a személyes megjelenés előnyt jelent. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 8 nap.

A **tunyogi református egyházközség presbitériuma** pályázatot hirdet három tanerős iskolájánál nyugdíjazás folytán megüresedett egy *tanítónői állásra*. Pályázhatnak tör-

vényes képesítéssel rendelkező tanítónők. Javadalom: Tiszteletes lakás: 2 szoba, konyha, előszoba, kamara, pince, faskamara. Kert. Egyháztól a törzsfizetés 30%-a; a többi államségély. Köteleességek: A reábízott osztályok, ezidő szerint az I—II. osztályok vezetése, kézimunka tanítás, vasárnapi iskola és minden gyülekezeti belmissziói munkában való segédkezés. Pályázati határidő október 15. Kérvények kelően felszerelve a lelkési hivatalhoz küldendők. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Presbitérium.

A **túristvándii** református iskolaszék *kántortanítója* tényleges katonai szolgálatra való bevonulása idejére (1—2 év) *helyettesi* minőségben pályázatot hirdet. Javadalma: Lakás, 16 kat. hold föld, 20 mázsa búza, 5 1/4 öl fa, 3 szekér széna, stóla s esetleges állami kiegészítés, a 49 értékegység felül. Határidő: november 5. Református iskolaszék.

SESZTINA LAJOS

vasnagyereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

**Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferene József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Gondtalanul szerezheti be

ősz és téli szükségleteit,

ha a „TAKARÉKOSSÁG” RT.

Bevásárlási rendszere

útján eszközli azokat!

DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Szerezze meg

a „TAKARÉKOSSÁG” RT. vásárlási igazolványát. Díjtalanul hoasztja rendelkezésére a Központi iroda.

**100-féle cikket vásárolhat,
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,**

ha szükségletét

az „UNIO” Központi Hiteliroda

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbízható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha még nincs, igényelje irodánkban:

Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.

RUFF MIHALY

modern szobafestő, mázólo
és bútortényező vállalata

VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL**

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal később fizetendő.
A gázvezetékeket **5 évi részletre** készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Főzőt, tűzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérbeadunk.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércön-
tőde, harangfelszere-
lési és haranglábgyára

Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.

(Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZI
Telefon: 291-3-53

*KITÜNTETVE: Párisi világtállitáson dísz-
oklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel,
több állami díszoklevéllel*

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

*Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!*